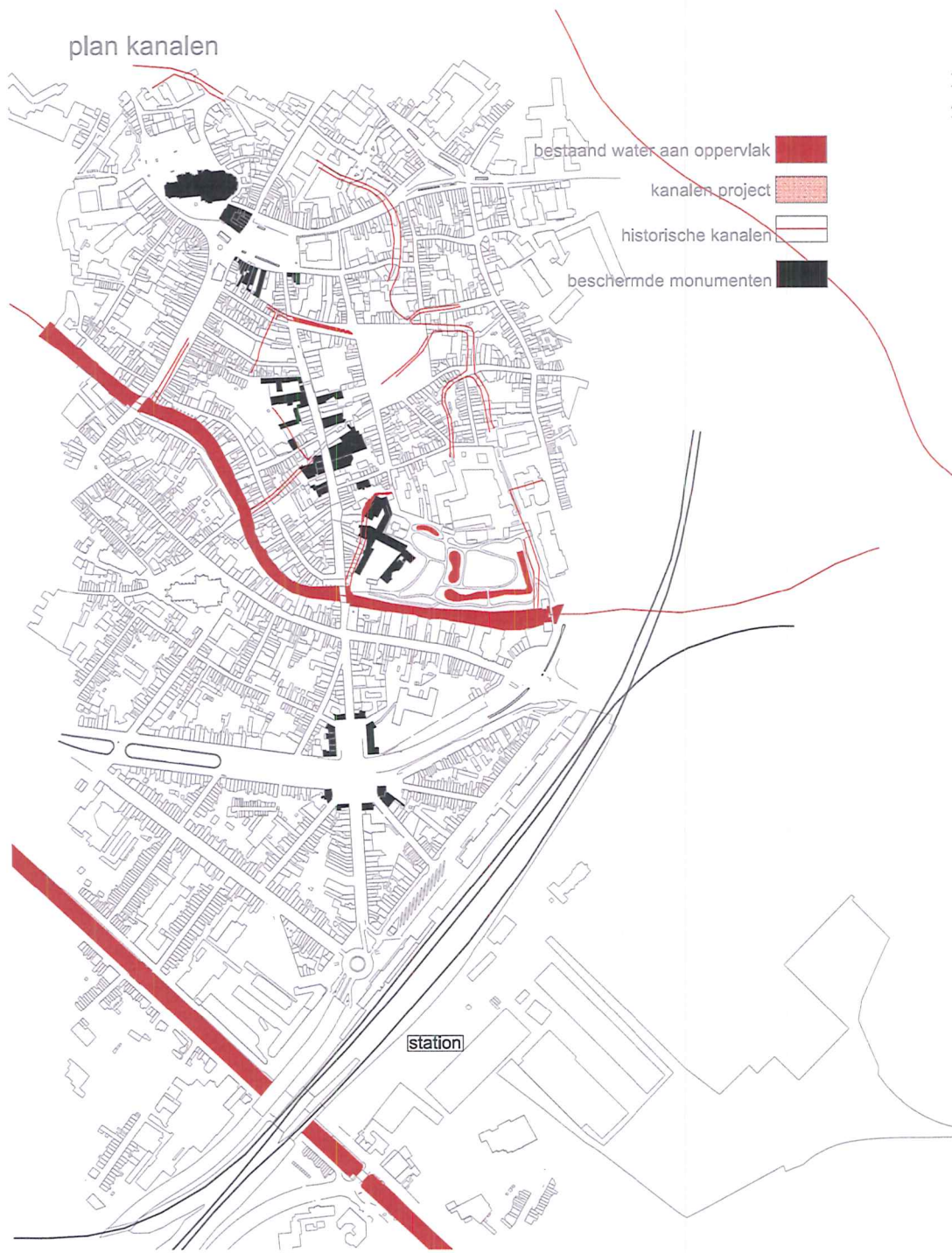

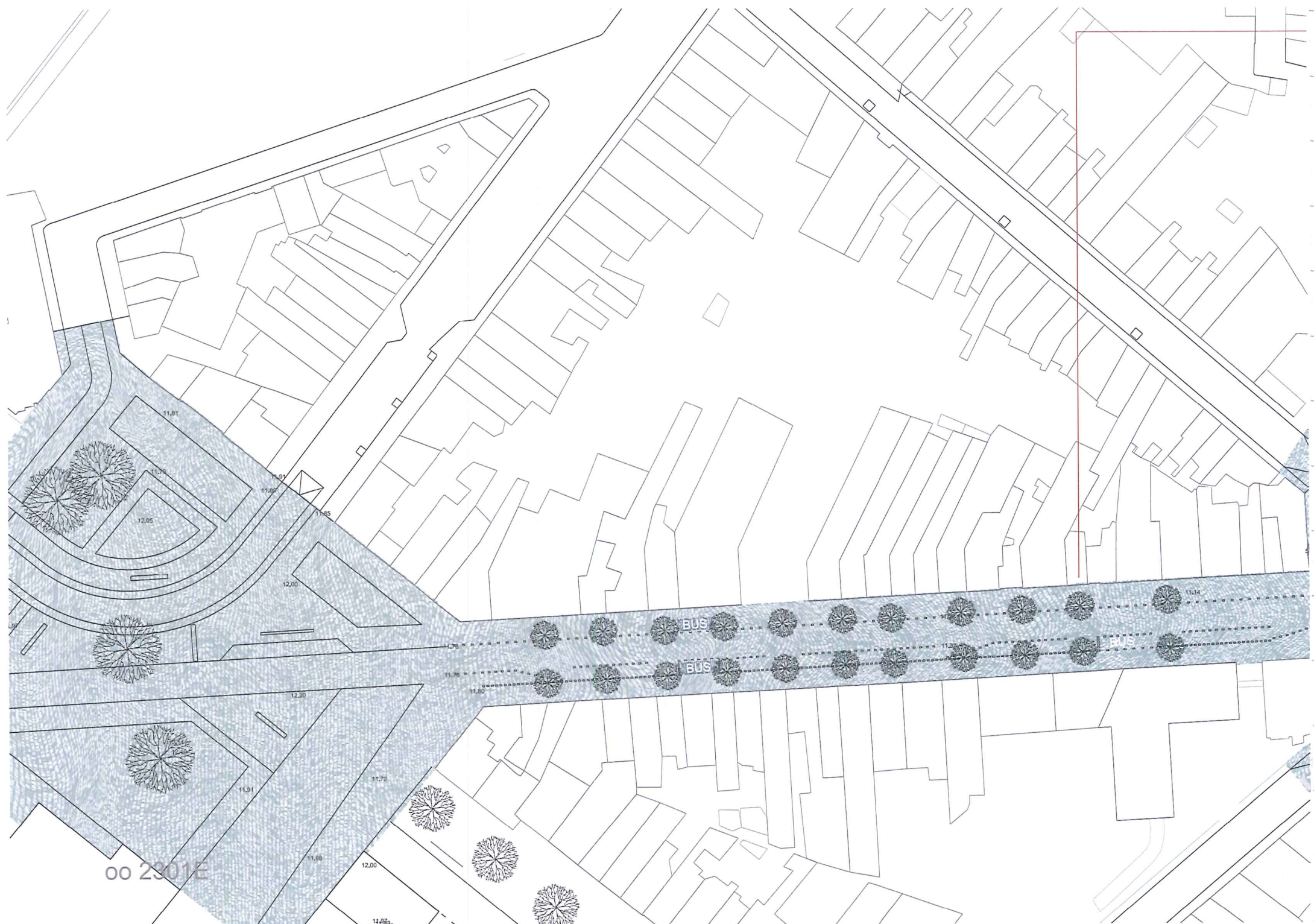
An aerial photograph of a city, likely Amsterdam, showing a dense urban grid. A prominent vertical axis runs through the center, marked with a series of small white circles. The city is bisected by a river, with a canal on the left and a larger river on the right. A large, dark, abstract shape is overlaid on the city, representing a specific urban development or intervention. The text is centered over the image.

**WEERBAARHEID EN MINIMALISME:
ONTWIKKELING VAN DE AS GROTE MARKT STATION**

plan kanalen

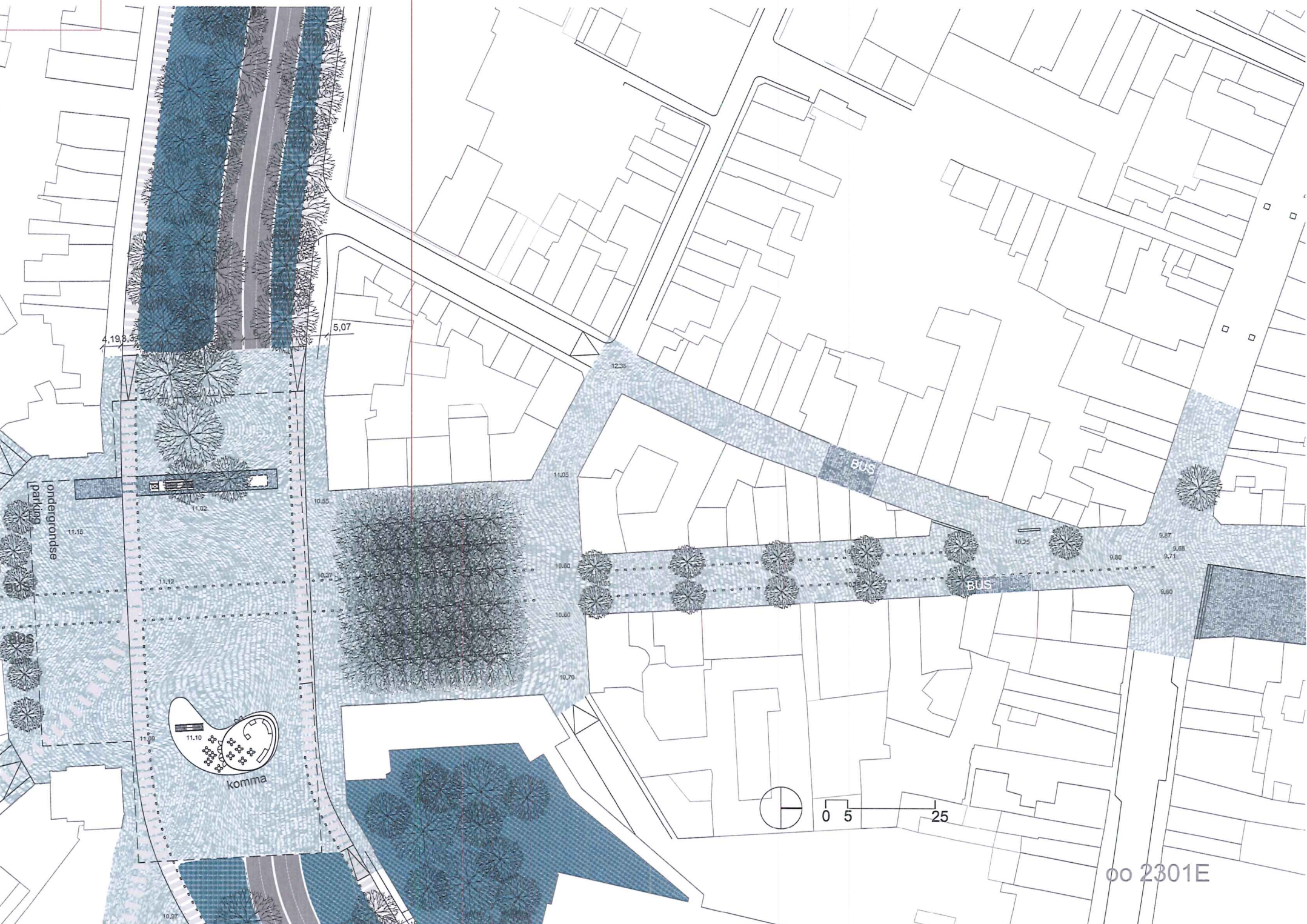
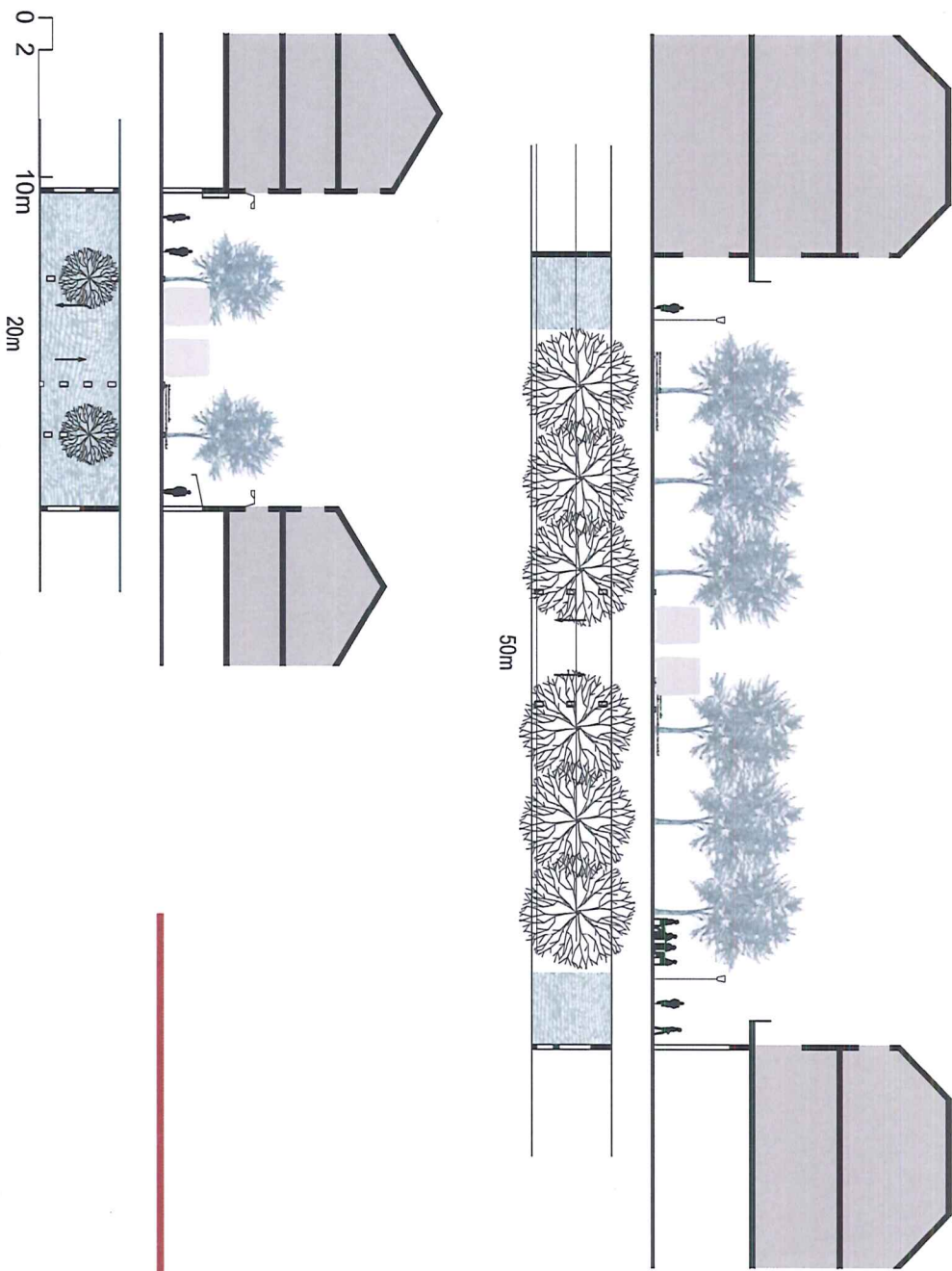
groene gebieden en monumenten

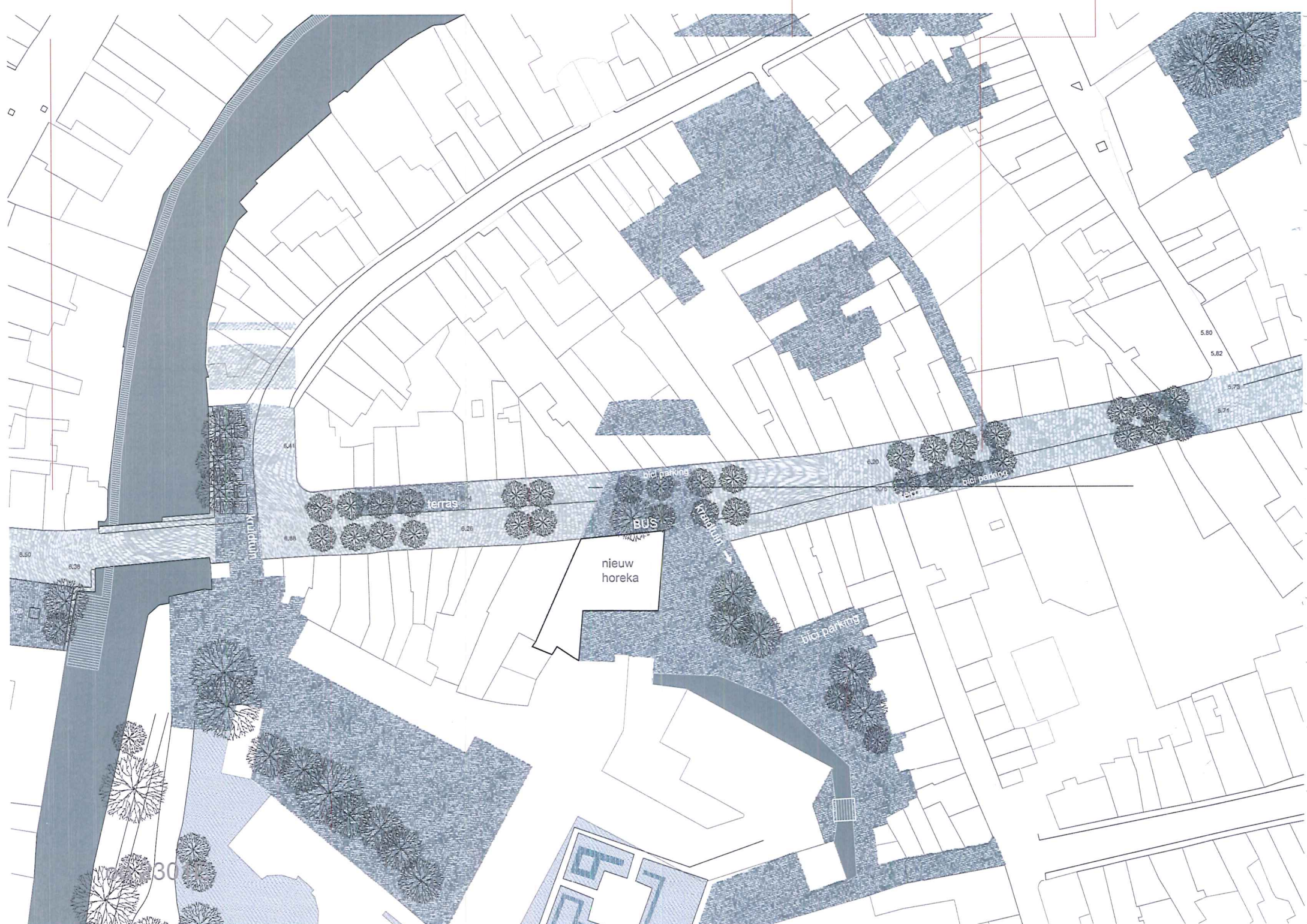
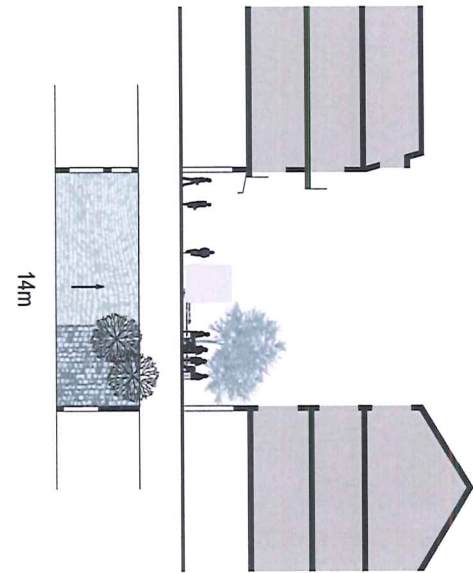
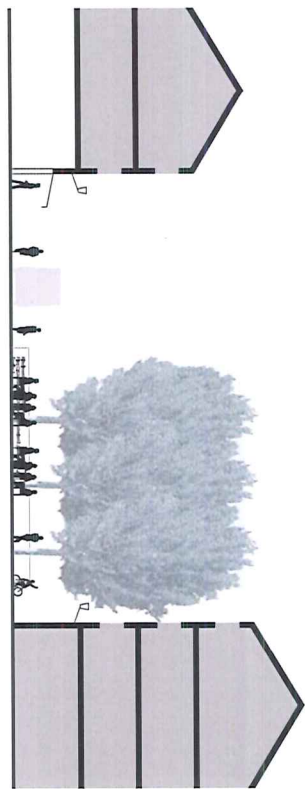
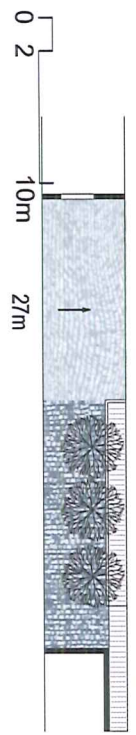
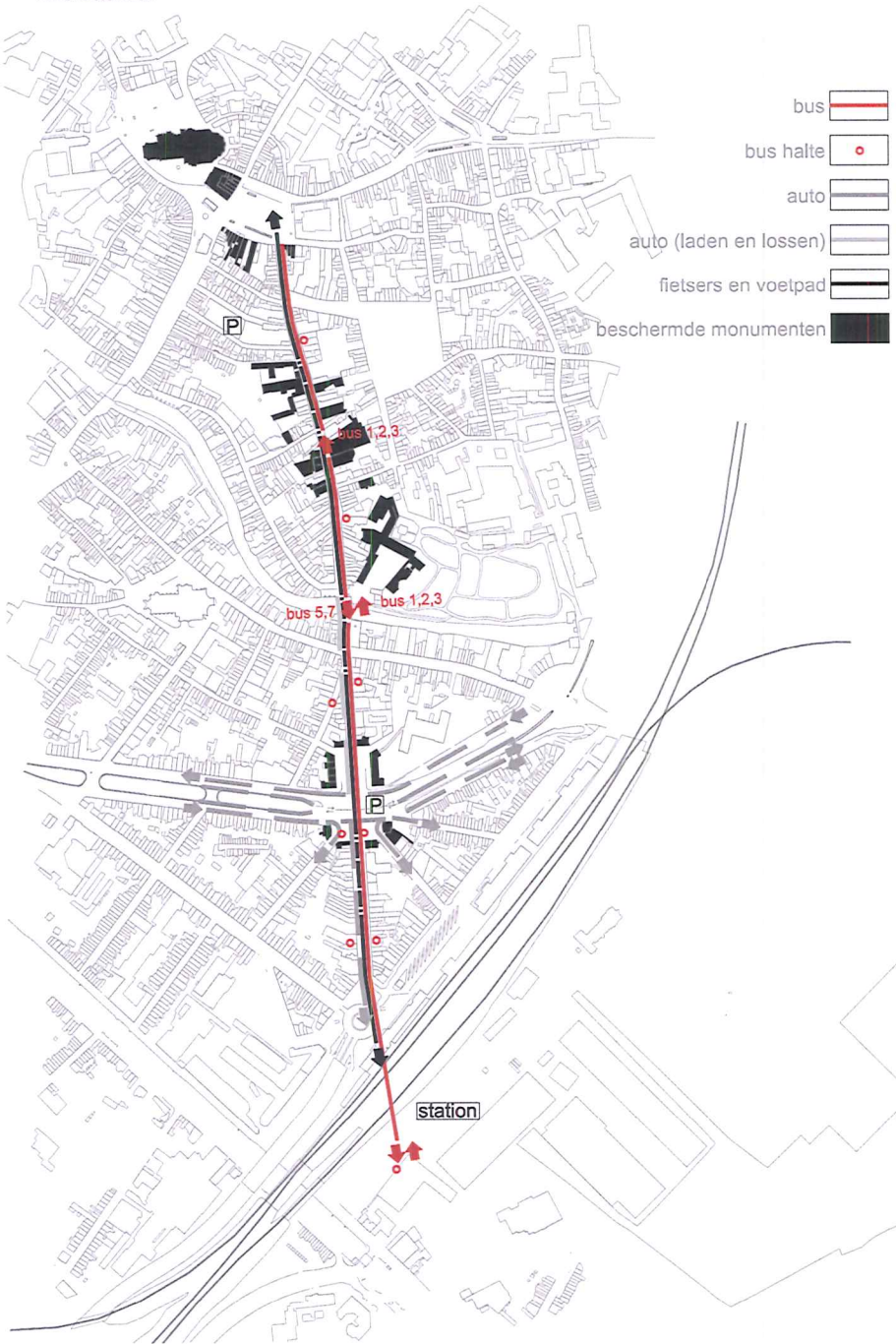
de nood aan een project

De Stad Mechelen bouwt reeds 15 jaar aan een belangrijke sociale en collectieve rijkdom: een systeem van publieke ruimtes in het stadscentrum. Deze politiek en de gerealiseerde interventies hebben de kracht van de ruimte getoond om de steden en de gebruiken van die ruimtes op te waarderen. De gelegenheid van deze Open Oproep is het verder nastreven van dit idee en de verbindingen tussen verschillende delen van de stad te versterken: het station en het stadscentrum.

De straat van vandaag is het resultaat van een eerste transformatie naar een autoluwe ruimte, een voetgangersas die verscheidene tekenen van ouderdom toont. Alleszins was dit project belangrijk voor het benadrukken van de aanwezigheid van de voetganger in de stad en alsook voor de commerciële strategie. De verouderde materialen, de nood tot articulatie van de as en de realisatie van het mobiliteitsplan met een nieuwe ondergrondse parking vormen de gelegenheid om het centraal systeem van publieke ruimtes op te waarderen en uit te breiden.

Mobiliteit

weerbaarheid en minimalisme

Het karakter van ons project ligt in de uniforme behandeling van de as en de verscheidene pleintjes tussen Grote Markt en het station in mozaïekkeien als een uitbreiding van de Grote Markt. Deze simpele hantering van het materiaal kan complexer worden waar de lijn van de Bruul andere ruimtes en andere stedelijke thema's tegenkomt. Verschillende episodes zijn verankerd in een impressionante aaneenschakeling.

Ons voorstel is om voorrang te verlenen aan de eenvoud van het ontwerp en een minimalistische selectie van elementen en materialen. We denken dat eenvoudige stedelijke ruimtes de sterkste en meest weerbare zijn, ook omdat ze zo flexibel blijven.

1. Een kanaal vol leven

Als we starten vanaf de Grote Markt via de Kleine Bruul komen we aan de Botermarkt waar het heropenen van de vliet een interessante continuïteit geeft aan het beleid van de Stad Mechelen van de laatste jaren om oude waterlopen, de vlieten die in het verleden werden overwelfd, terug aan de oppervlakte te brengen en in het stadsbeeld te betrekken. Deze ingreep laat toe de stedelijke ruimte radicaal van gedaante te veranderen en een asymmetrisch profiel te geven die de zuidzijde opwaardeert.

2. Tuinen en hoven, de breedte van de as

Verscheidene hoven openen op de Bruul die via de commerciële straat publiek toegankelijk zijn. Het project verbindt deze met de as en de stromen op de Bruul. Via de Schaalstraat of

Lekkernijstraatje, of door binnen te gaan in het mooie en beschermde monumentale complex Bruulpleintje is het mogelijk enkele prachtige groene gebieden of potentieel open ruimtes die vandaag enkel als parking worden gebruikt, te betreden. Het rationeel herdenken van deze ruimtes kan op termijn tot deze mogelijke evolutie leiden.

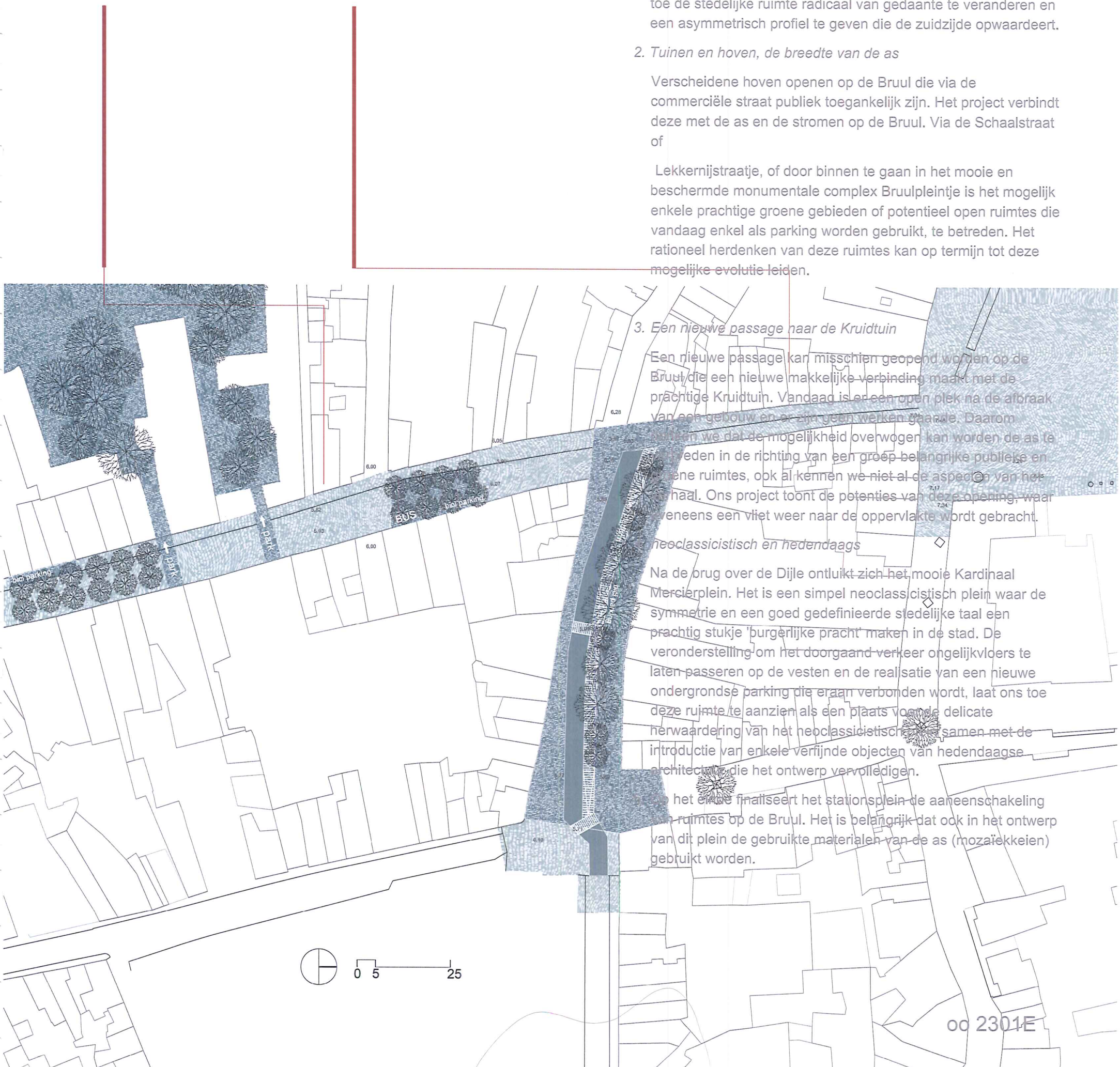
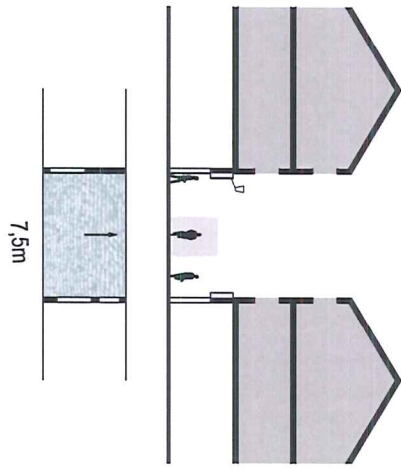
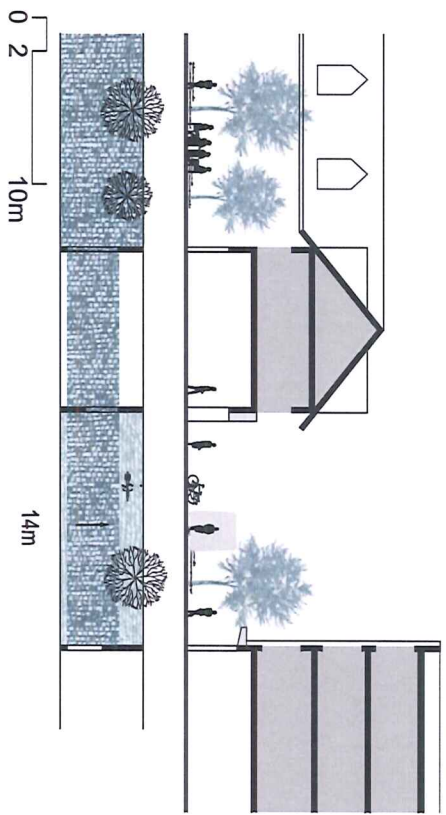
3. Een nieuwe passage naar de Kruidtuin

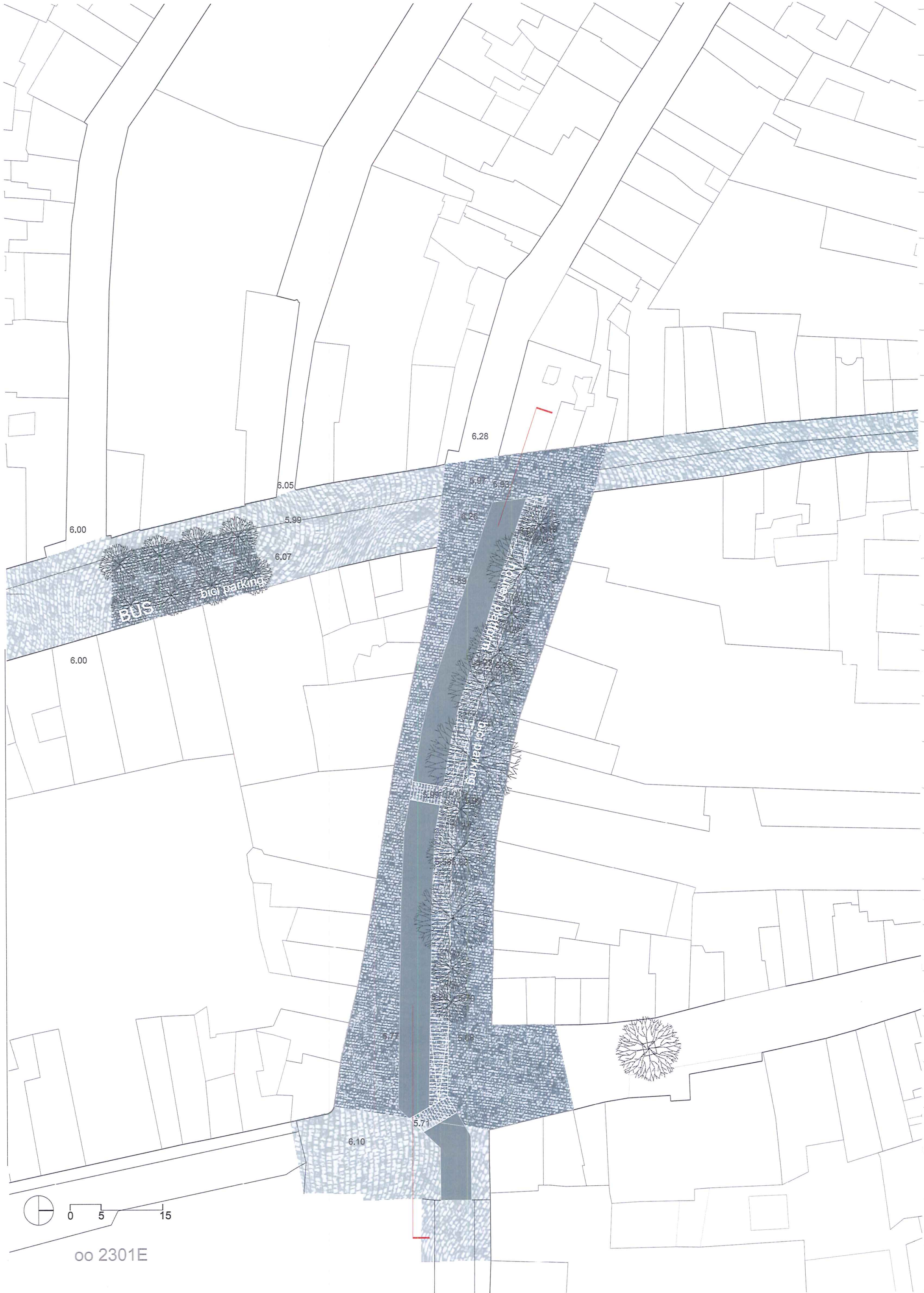
Een nieuwe passage kan misschien geopend worden op de Bruul die een nieuwe makkelijke verbinding maakt met de prachtige Kruidtuin. Vandaag is er een open plek na de afbraak van een gebouw en er zijn geen werken aan de hand. Daarom denken we dat de mogelijkheid overwogen kan worden de as te laten lopen in de richting van een groep belangrijke publieke en groene ruimtes, ook al kennen we niet al de aspecten van het plein. Ons project toont de potenties van deze opening, waar tevens een vliet weer naar de oppervlakte wordt gebracht.

neoclassicistisch en hedendaags

Na de brug over de Dijle ontluikt zich het mooie Kardinaal Mercierplein. Het is een simpel neoclassicistisch plein waar de symmetrie en een goed gedefinieerde stedelijke taal een prachtig stukje 'burgerlijke pracht' maken in de stad. De veronderstelling om het doorgaand verkeer ongelijkvloers te laten passeren op de vesten en de realisatie van een nieuwe ondergrondse parking die eraan verbonden wordt, laat ons toe deze ruimte te aanzien als een plaats voor de delicate herwaardering van het neoclassicistische plein samen met de introductie van enkele verfijnde objecten van hedendaagse architectuur die het ontwerp vervolledigen.

Op het einde finaliseert het stationsplein de aaneenschakeling van ruimtes op de Bruul. Het is belangrijk dat ook in het ontwerp van dit plein de gebruikte materialen van de as (mozaïekkeien) gebruikt worden.

BUS
bike parking

6.28

6.05

5.97 5.93

6.00

5.99

6.26

6.00

6.07

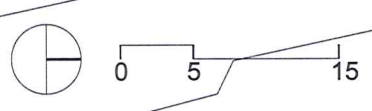
5.83

5.71

5.68

5.71

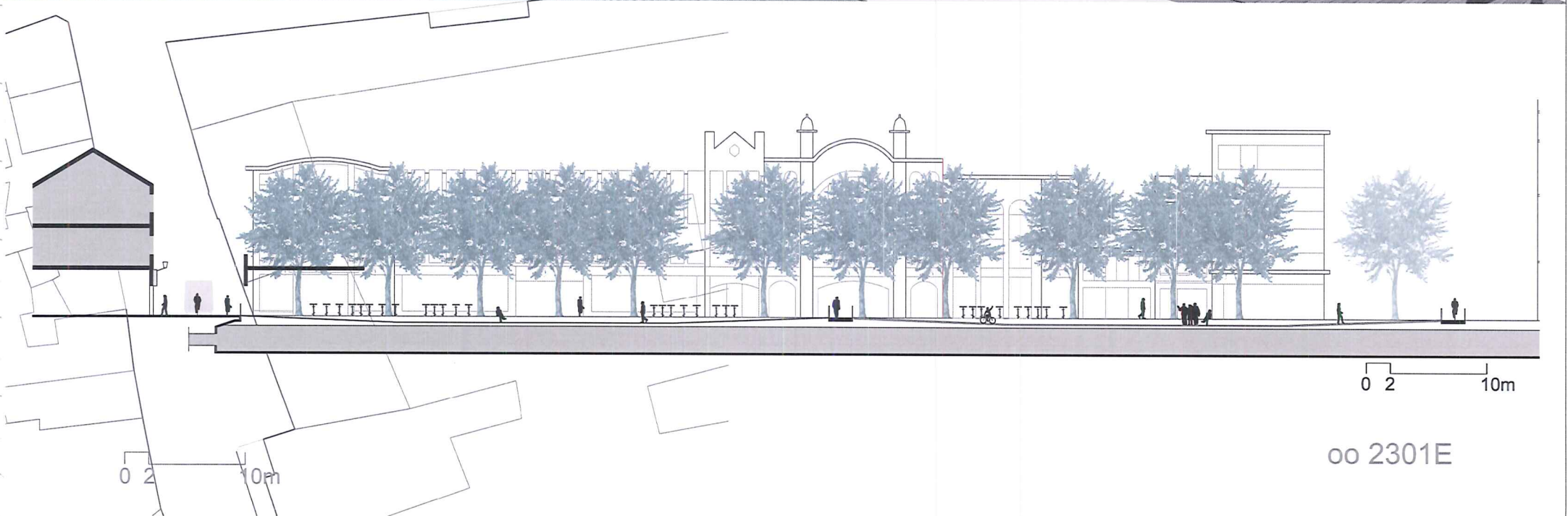
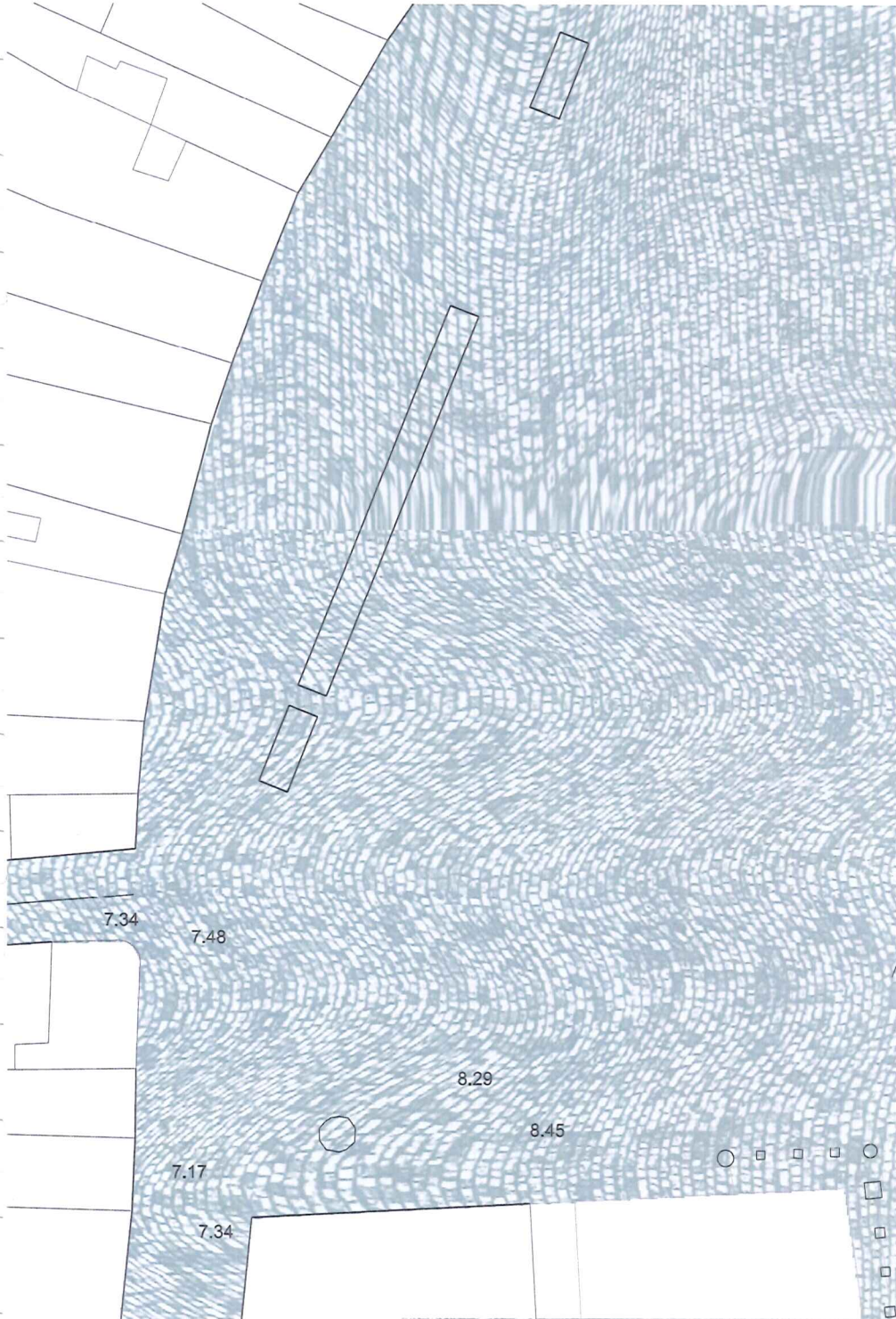
6.10

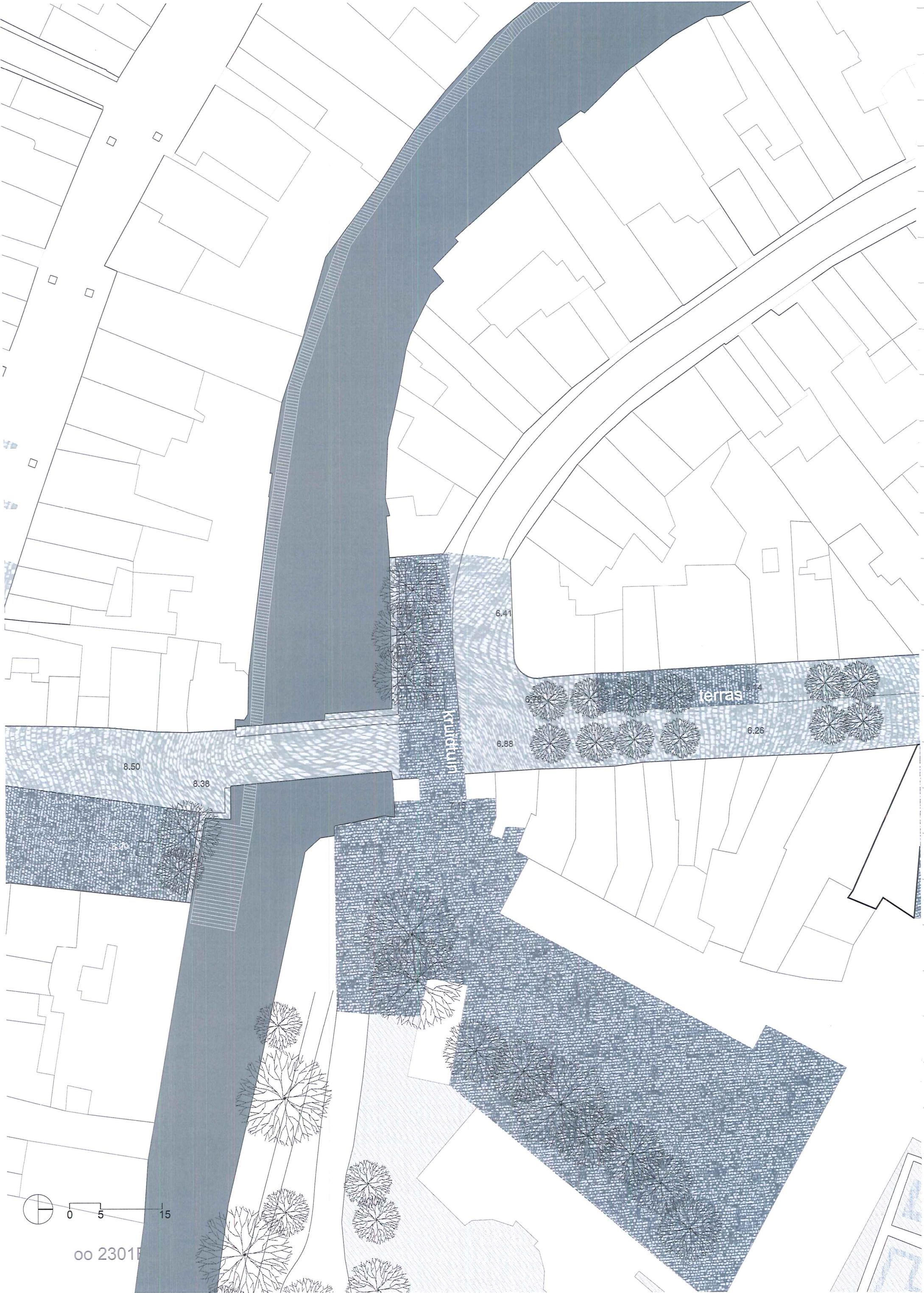

oo 2301E

een kanaal vol leven

De Franse geograaf Vidal de la Blanche schreef ooit dat er overal water is in Vlaanderen. Het moerassig gebied dat zijn naam gaf aan de Bruul, de as tussen Grote Markt en station, gaf ruimte aan een dichts netwerk van kanaaltjes die strategische waren voor het functioneren van de stad. Goederentrafiek en riolering waren voor lange tijd georganiseerd via hetzelfde apparaat, de kanalen, waarvan vele later overweldf werden en het is slechts recent dat de Europese Unie de nadruk begon te leggen op de rol van dit vergeten netwerk en hun mogelijkheid om de publieke ruimte op te waarderen. In het geval van de Botermarkt is het zelfs maar al te evident: de kwaliteit van de gebouwen is niet hoog, enkel het bakstenen gebouw (met Ici Paris XL) heeft een interessante gevel. Ons voorstel is om de vliet te heropenen met een breedte van tenminste 5m (een kanaal van 3m loopt het risico als een open riolering te worden aanzien) en een asymmetrisch profiel dat een houten platform langs de noordzijde van de vliet introduceert. Het vormt een lang terras dat langzaam afdaalt (tot 40cm) en een goed georiënteerde en comfortabele ruimte geeft om dicht bij het water te vertoeven, te zitten (zowel langs het water als op de rand van het houten oppervlak) of te wandelen. Een stalen brug met eveneens houten verharding verbindt de twee zijden in het midden van de heropende vliet (zo ongeveer 100m lang). Vervolgens gaat het houten platform verder en herhaalt het de neerwaartse helling zodat het weer plaats geeft aan een lager terras. De idee is de continuïteit van de ruimte niet te onderbreken met trappen, maar een simpele lange houten lijn die de rand van de vliet karakteriseert. De bomen geven schaduw voor zonnige dagen. Aan de andere zijde (noord georiënteerd) ontstaat er zo een nieuwe verharding en nog steeds ruim voetpad.

Kruutulin

terras

8.50

8.38

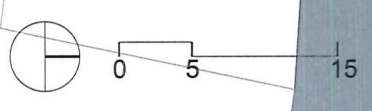
8.29

6.41

6.88

6.14

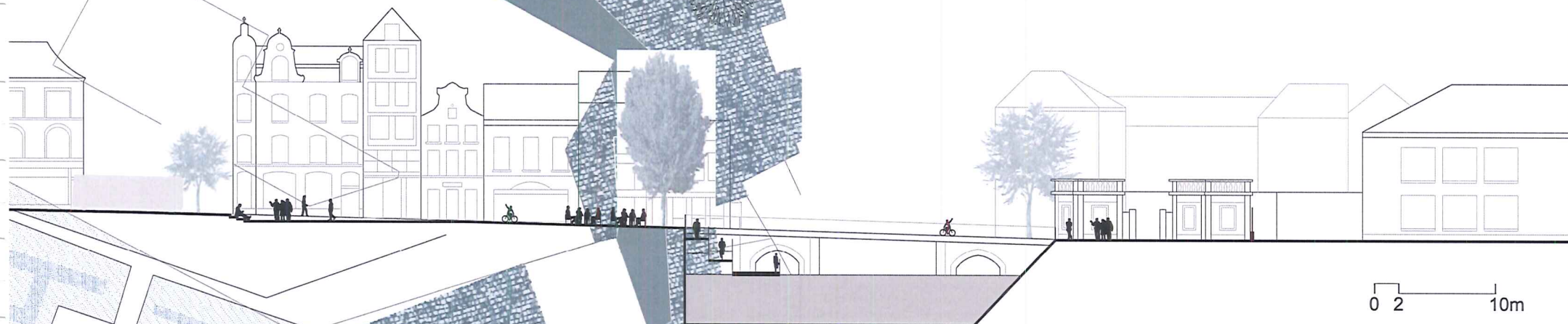
6.26

oo 2301

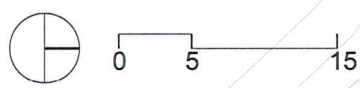
Een nieuwe passage naar de Kruidtuin

De Kruidtuin is één van de episodes die een verbreding van de Bruul veroorzaken. Het bouwblok dat nu niet werd afgebouwd kan een nieuwe toegang worden die meer aanwezigheid geeft aan de Kruidtuin vanop de Bruul; die de vliet die er loopt weer aan de oppervlakte brengt als drager van de publieke ruimte, een nieuw klein pleintje aan de aaneenschakeling van plekken toevoegt; die aan de hand van een nieuwe mogelijke horeca functie (of eventueel handel) een transparante beslotenheid garandeert.

0 2 10m

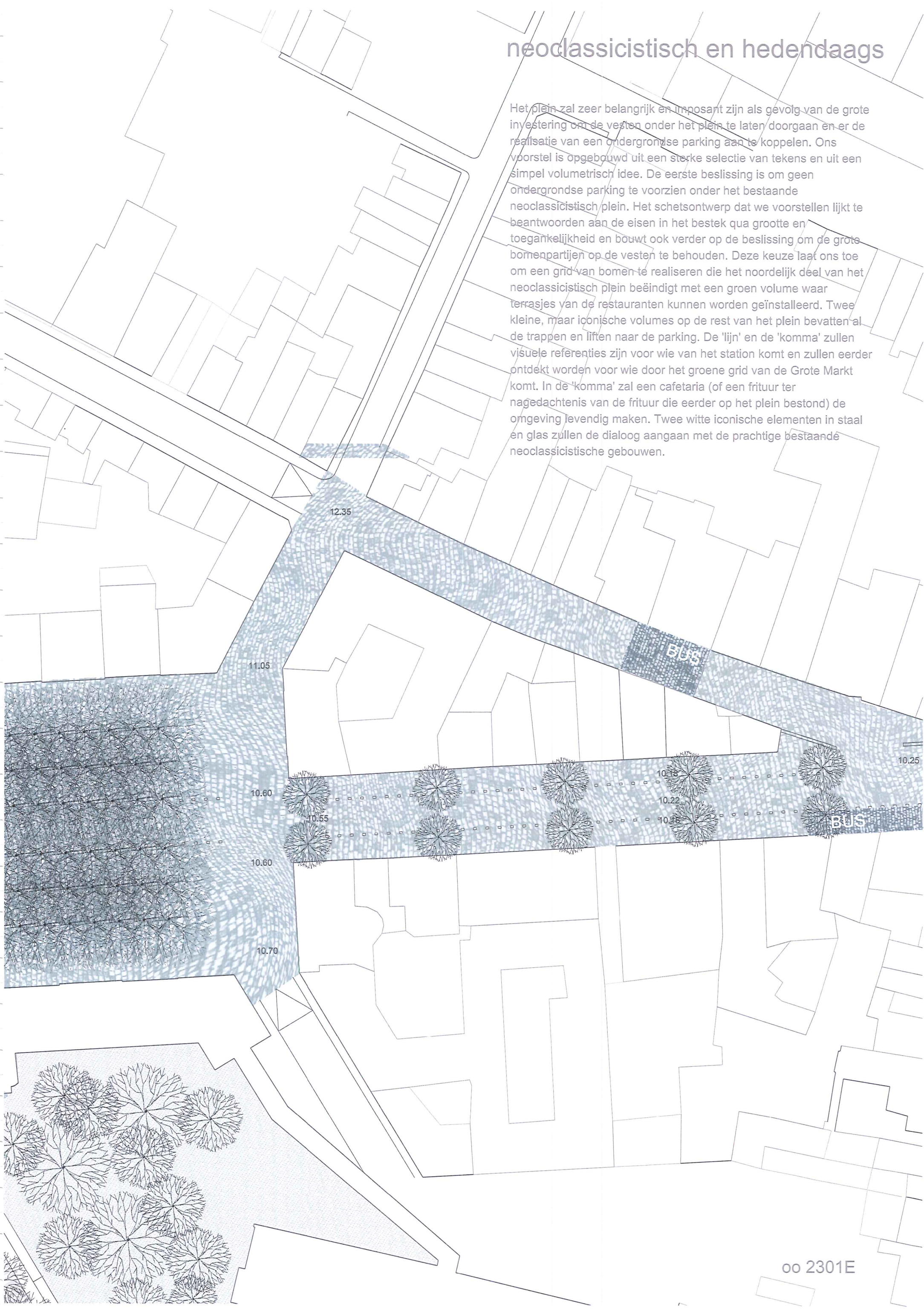
oo 2301E

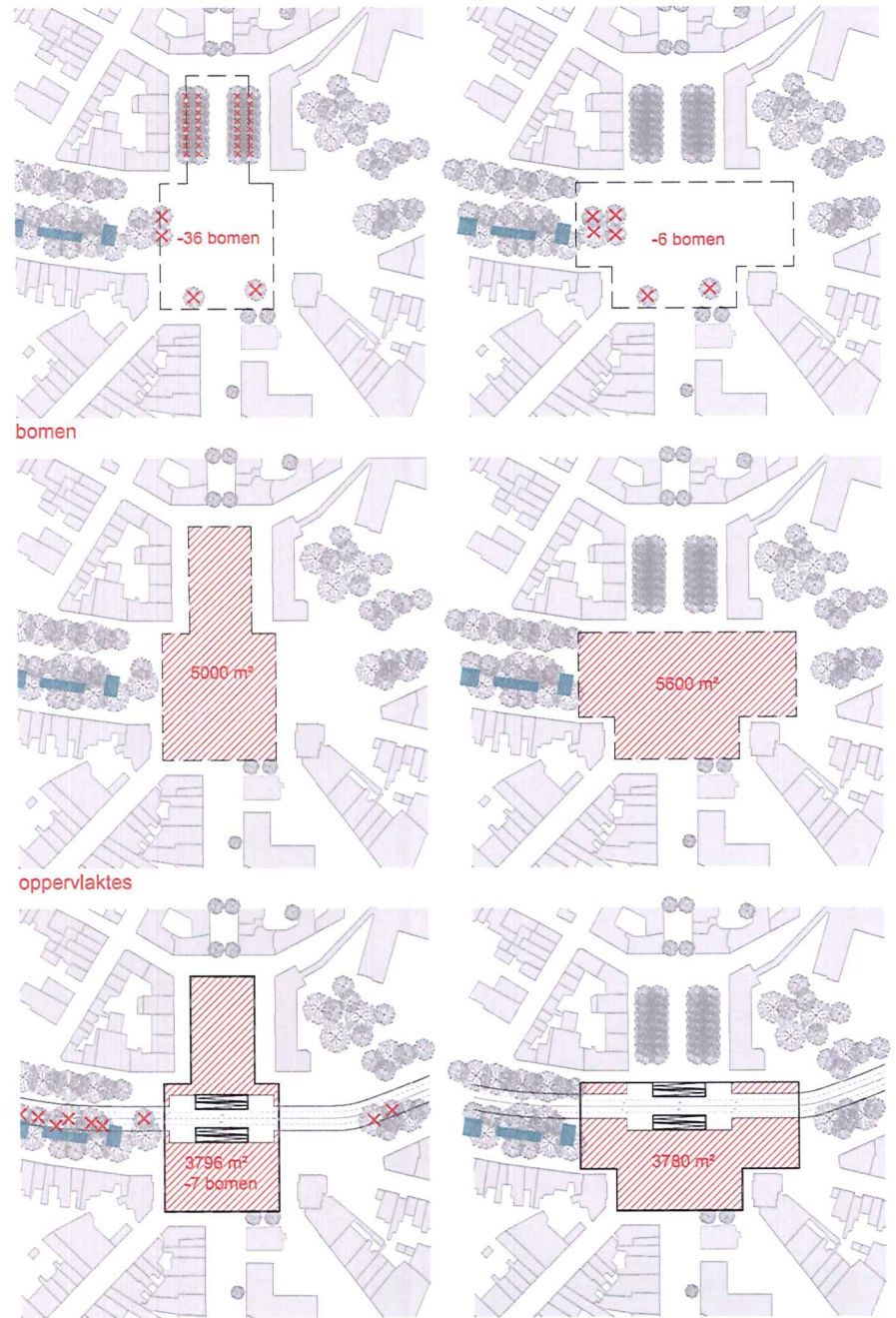
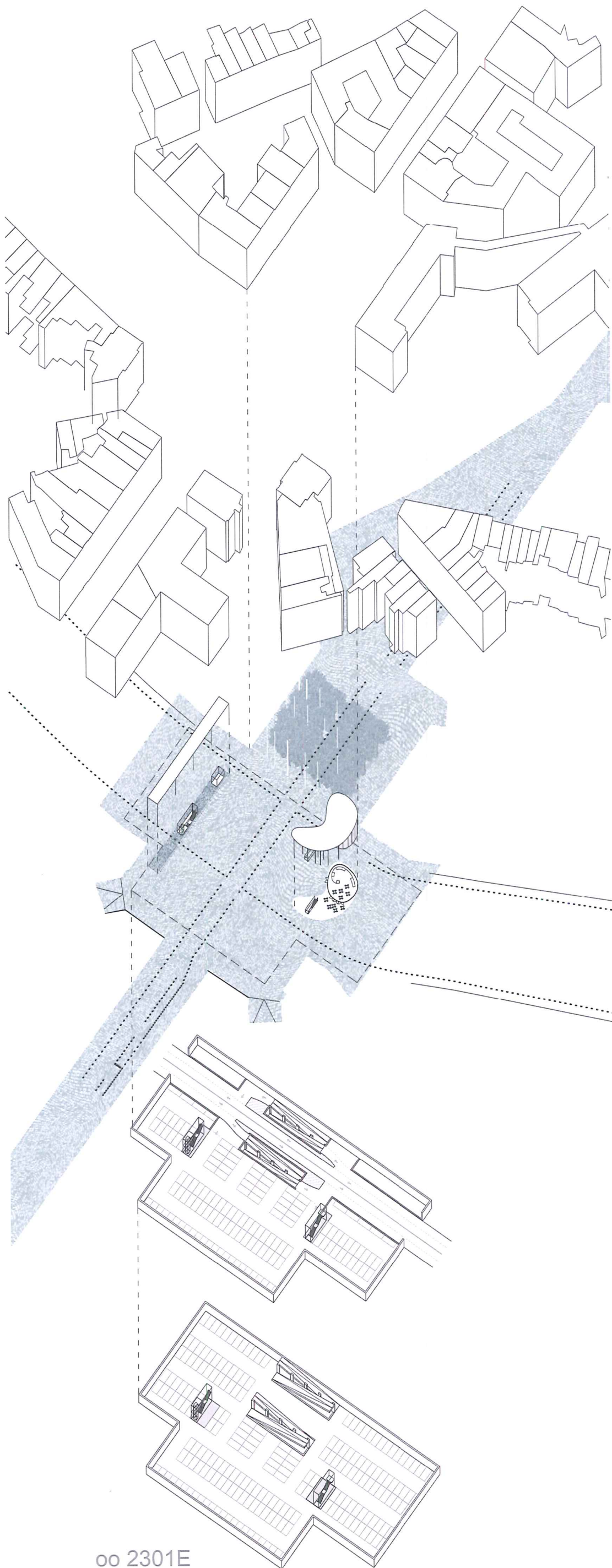
oo 2301E

neoclassicistisch en hedendaags

Het plein zal zeer belangrijk en imposant zijn als gevolg van de grote investering om de vesten onder het plein te laten doorgaan en er de realisatie van een ondergrondse parking aan te koppelen. Ons voorstel is opgebouwd uit een sterke selectie van tekens en uit een simpel volumetrisch idee. De eerste beslissing is om geen ondergrondse parking te voorzien onder het bestaande neoclassicistisch plein. Het schetsontwerp dat we voorstellen lijkt te beantwoorden aan de eisen in het bestek qua grootte en toegankelijkheid en bouwt ook verder op de beslissing om de grote bomenpartijen op de vesten te behouden. Deze keuze laat ons toe om een grid van bomen te realiseren die het noordelijk deel van het neoclassicistisch plein beëindigt met een groen volume waar terrasjes van de restaurants kunnen worden geïnstalleerd. Twee kleine, maar iconische volumes op de rest van het plein bevatten al de trappen en liften naar de parking. De 'lijn' en de 'komma' zullen visuele referenties zijn voor wie van het station komt en zullen eerder ontdekt worden voor wie door het groene grid van de Grote Markt komt. In de 'komma' zal een cafetaria (of een frituur ter nagedachtenis van de frituur die eerder op het plein bestond) de omgeving levendig maken. Twee witte iconische elementen in staal en glas zullen de dialoog aangaan met de prachtige bestaande neoclassicistische gebouwen.

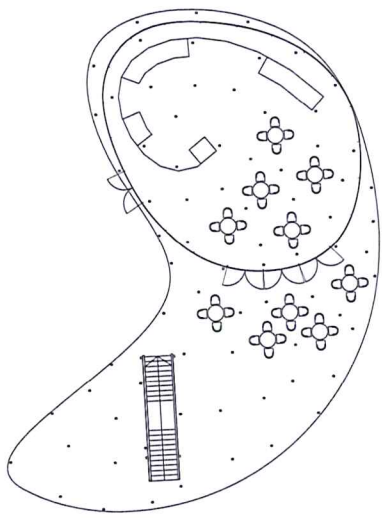
parking: twee hypotheses

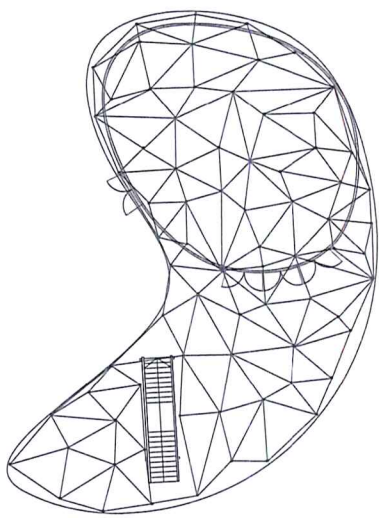
oo 2301E

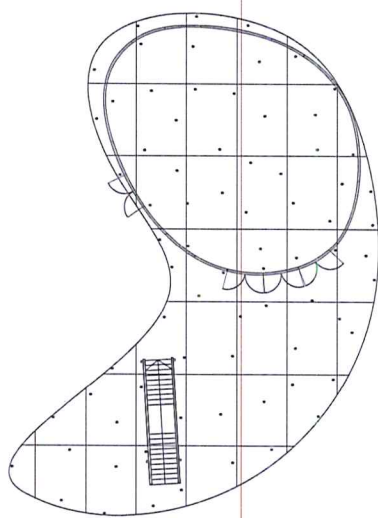
neoclassicistisch en hedendaags

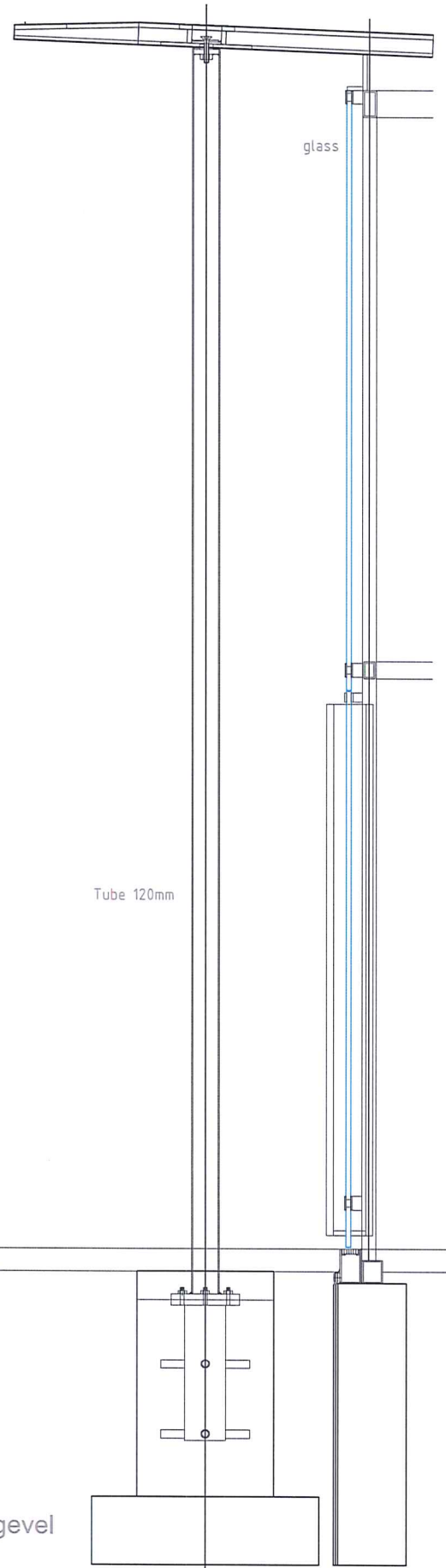
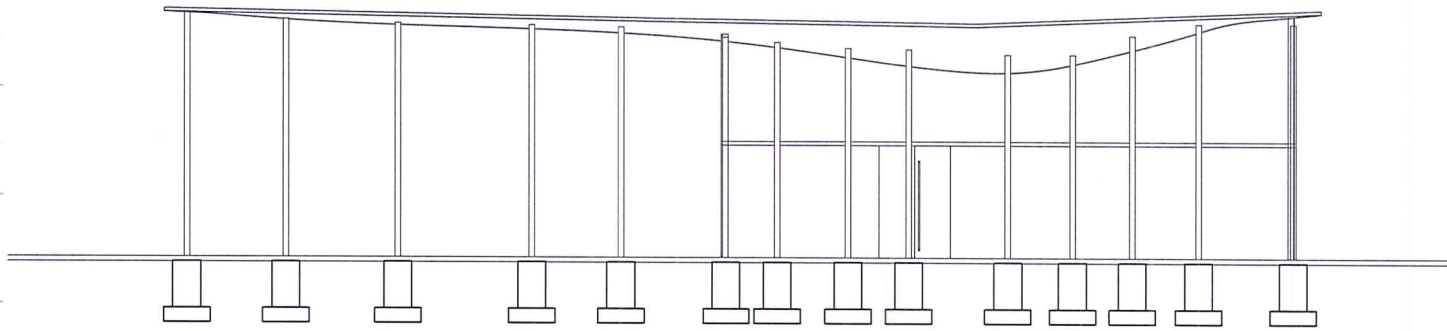
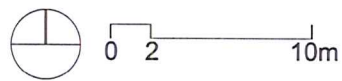
plan begane grond

de structuur

afwerkingspanelen

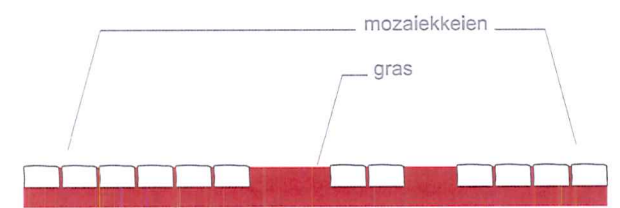
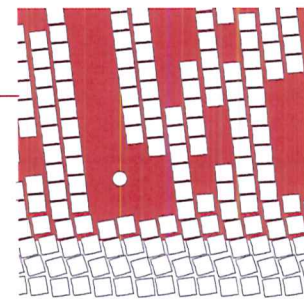
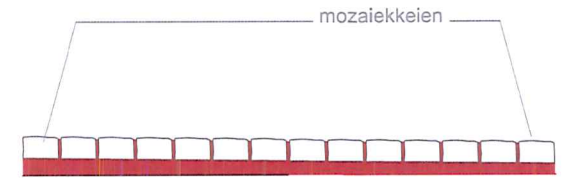
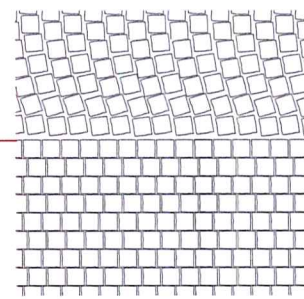
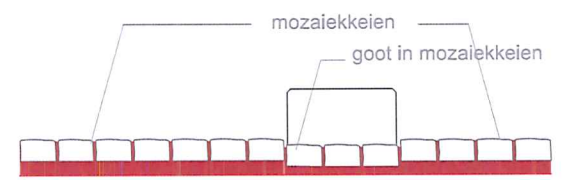
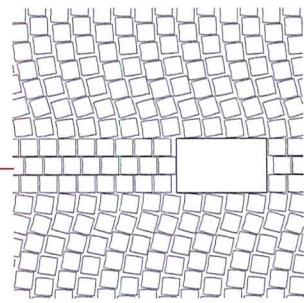
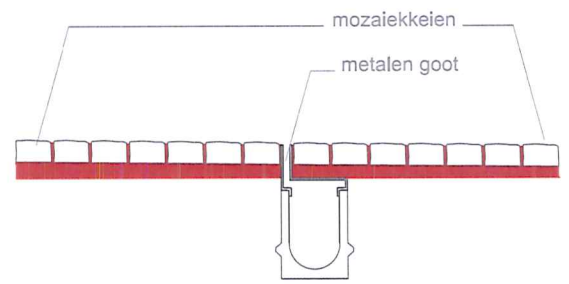
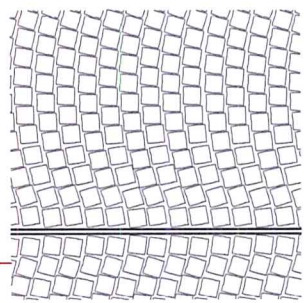
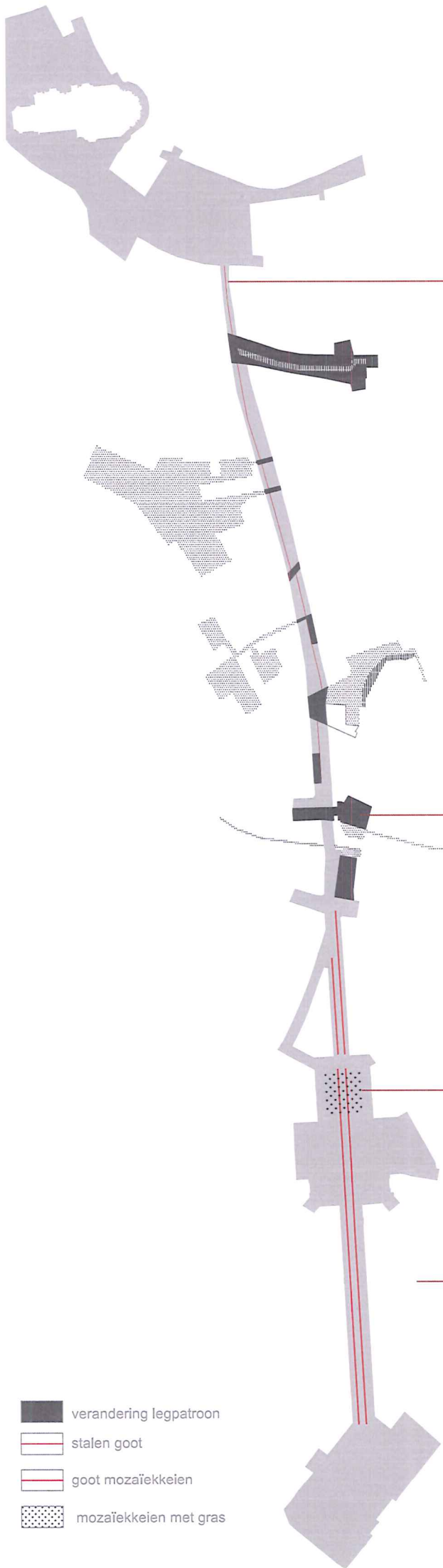

detail van de gevel

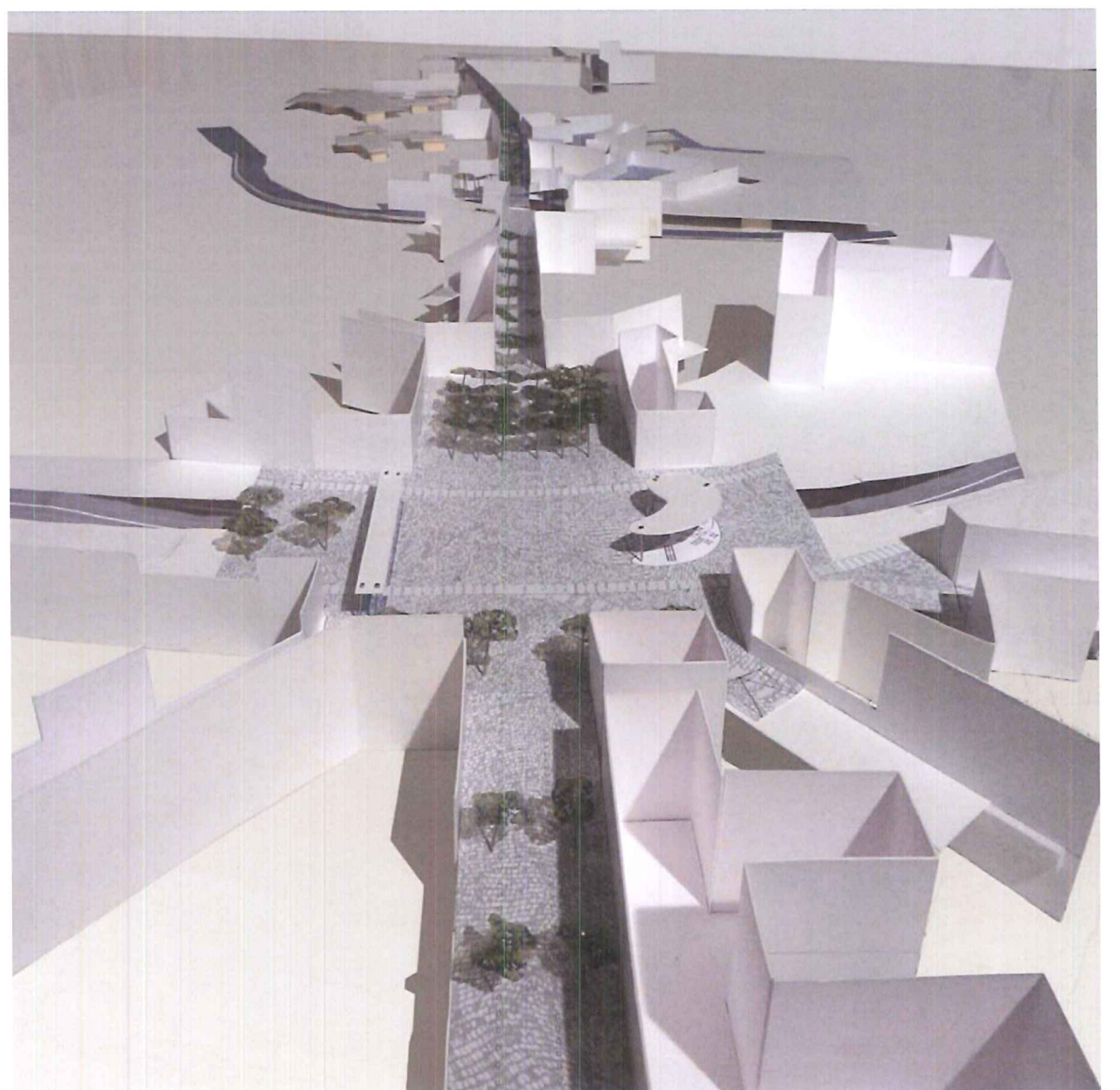

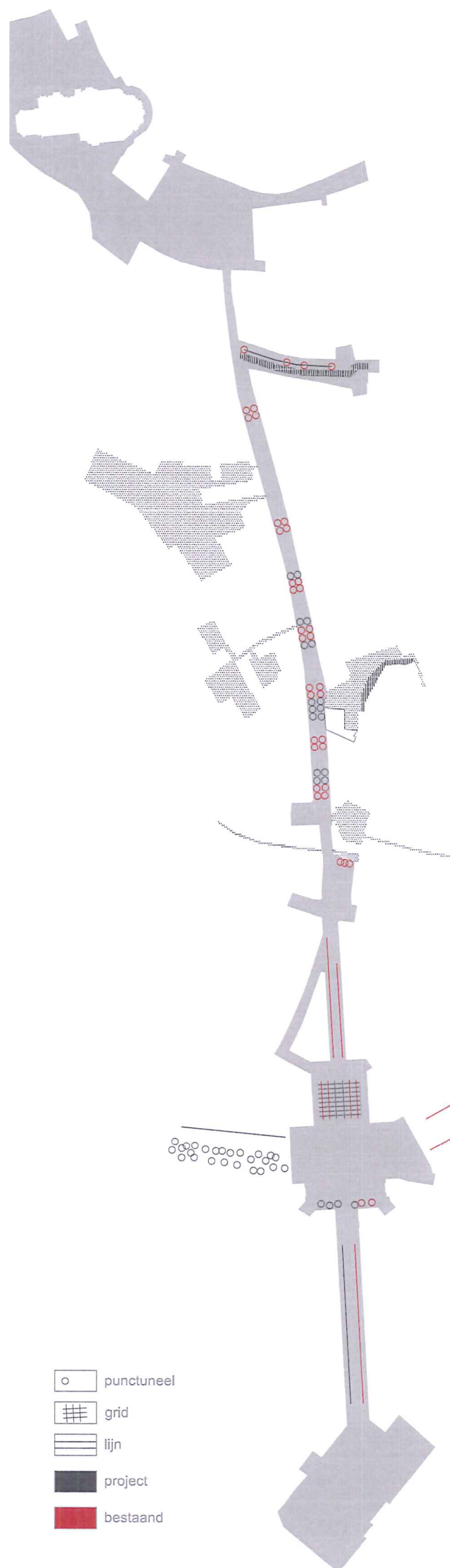
oo 2301E

stedelijke grammatica

- verandering legpatroon
- stalen goot
- goot mozaïekkeien
- mozaïekkeien met gras

Een stedelijke grammatica

Het project werd ontworpen in continuïteit met de Grote Markt en wordt conceptueel en functioneel de uitbreiding van deze centraliteit. De keuze valt op een beperkt aantal materialen voor verharding.

De mozaïekkeien vormen het hoofdmateriaal als basislaag waarop, of waarin, enkele andere materialen kunnen worden geïntroduceerd. De mozaïekkeien zijn flexibel en duurzaam vanwege zijn karakteristieke en kleine grootte. Een accurate kleurkeuze kan een levendig oppervlak creëren dat telkens anders reageert op veranderingen in omgeving en verlichting.

langs het kanaal en tot in de interne tuinen van de Bruul vormen enkele houten terrassen de overgang tussen water of groen en de minerale ruimtes. Een betonnen platform definiëert het oppervlak van het ronde volume op het neoclassicistisch plein en al de verbindende elementen tussen de publieke ruimtes en ondergrondse parking (trappen...) zijn in grijze beton.

Hemelwater loopt af via metalen lijngoten die de richting van de hellingen markeren, tenzij waar de bomen geïrrigeerd kunnen worden en het water rechtstreeks kunnen opnemen. Dit vraagt voor een wijs en gedetailleerde analyse van de bestaande topografie.

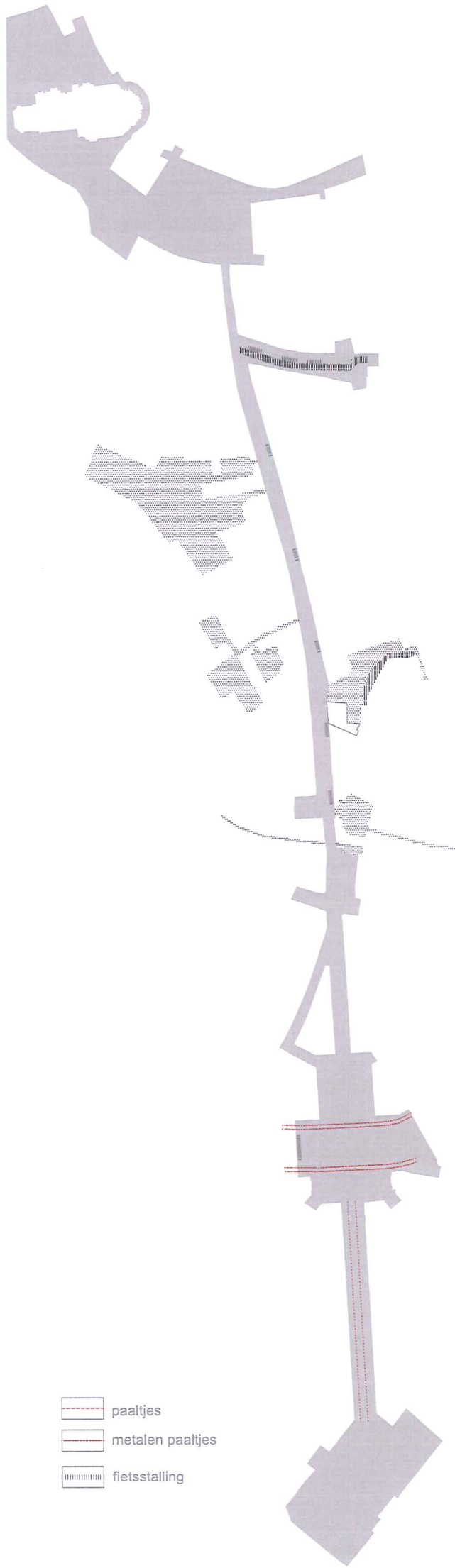
Op dit eenvoudig, maar gevoelig oppervlak worden de andere elementen van de stedelijke grammatica overlapt. Deze zijn de vegetatie, verlichting en stedelijk meubilair die behandeld worden in volgende paragrafen.

Groene luifels en lanen

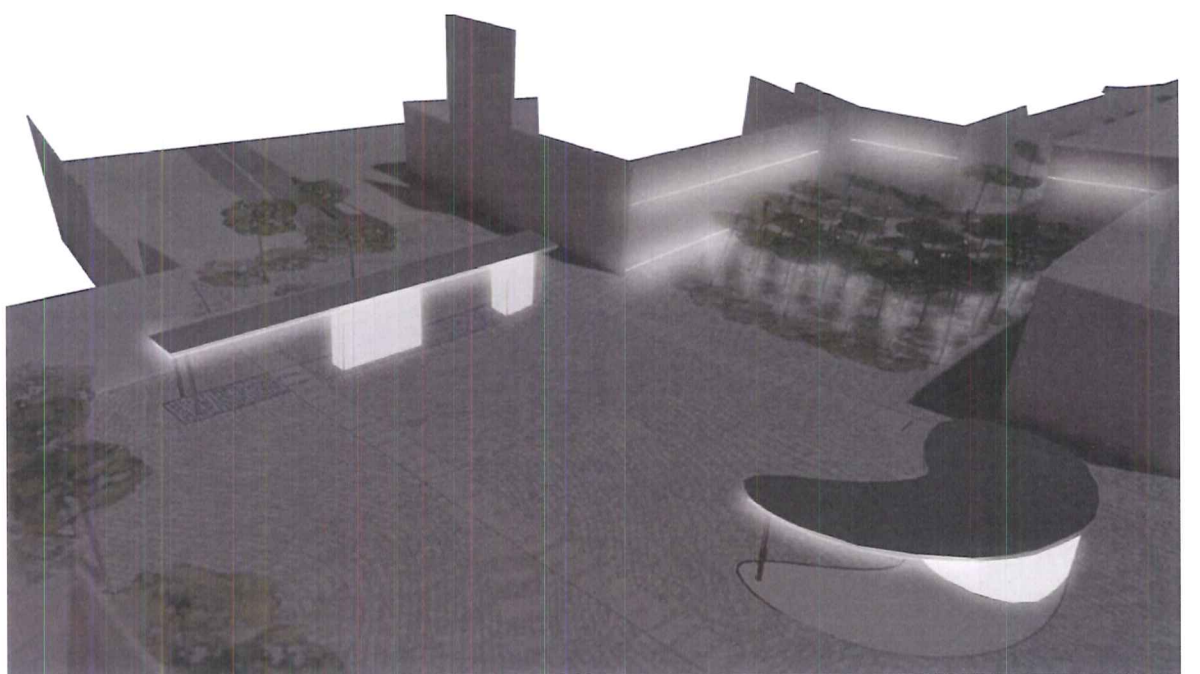
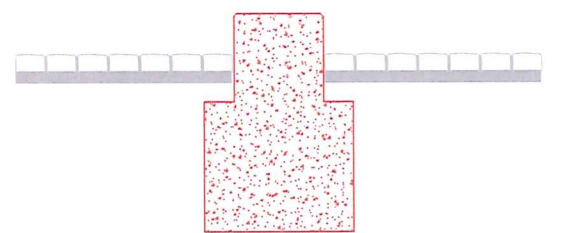
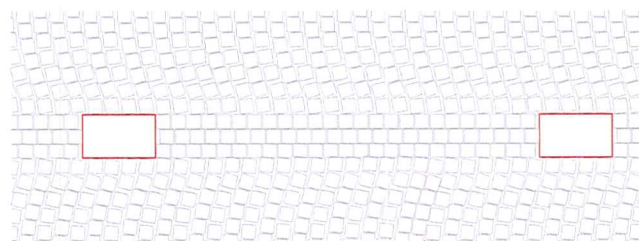
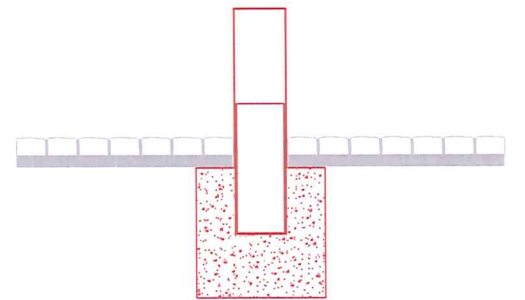
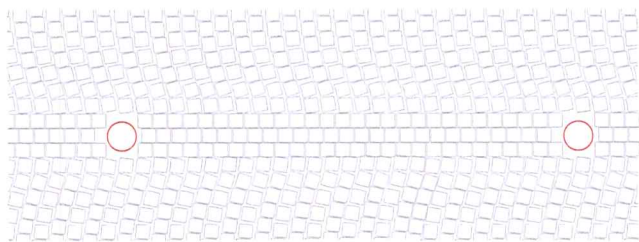
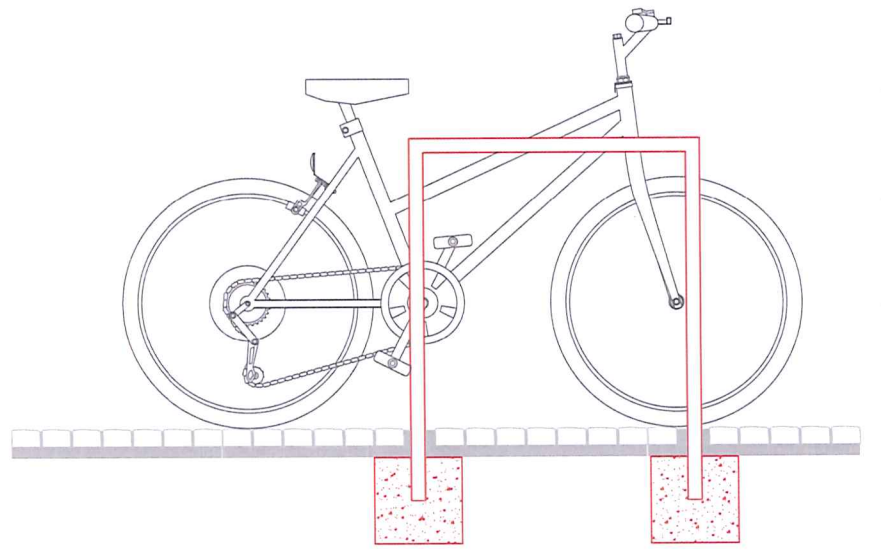
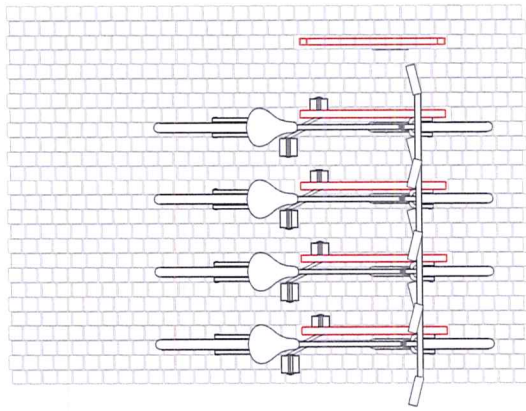
De actuele groenstructuur bestaat uit verscheidene types met verschillende waarde. Op de botermarkt is er de prachtige, kleurvolle Gingko met hoge stedelijke en ecologische waarde. Langs de Bruul minder waardevolle Sorbus die een korte levensduur hebben en dus binnen een tiental jaar opnieuw zouden leiden tot nieuwe werken op de Bruul ter vervanging van de bomen. Aan de Vijfhoek zijn er de grote robuuste platanen die het plein meteen een specifiek karakter geven. Op de Graaf van Egmontstraat vinden we waardevolle Carpinus om af te sluiten met verschillende soorten Tilia op het Kardinaal Mercierplein en Consciencestraat.

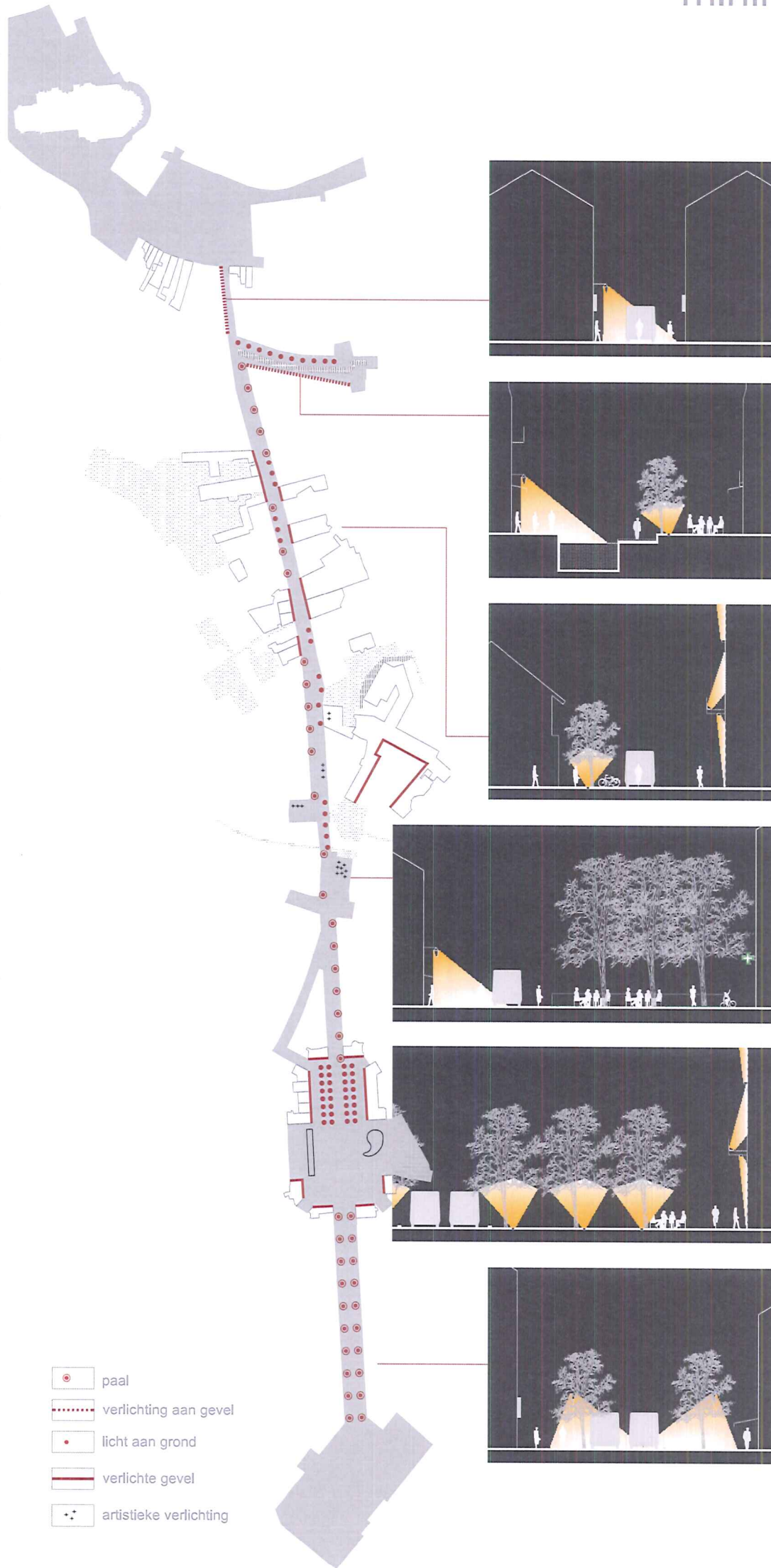
Ons voorstel wil de bestaande bomen zoveel mogelijk integreren met de nieuwe. Van de Grote Markt tot het station zijn er verschillende groene atmosferen die ruimtelijk vier sequenties definiëren. In de eerste is de idee om groene luifels te creëren (groepen van 8 tot 12 bomen waarlangs banken en fietsenparkings worden voorzien). De beleving van de lineair Bruul zal wisselen van beschaduwde tot lichtere ruimtes. De tweede sequentie is die van de bestaande Carpinus en platanen vegetatie die worden behouden. De derde is de regelmatige groene luifel coherent met het neoclassicistisch plein en de vierde de groene laan versterkt door een dubbele aflijning. Langs de vliet wordt de asymmetrie benadrukt door de aanwezigheid van bomen aan de beter georiënteerde zijde en langs de rand van het houten platform.

Een voorstel kan zijn de Carpinus door te trekken als nieuwe vegetatie op de Bruul zodat het de rode draad wordt voor de noordelijke vegetatie. In het zuidelijk deel is de Tilia dominant. Het neoclassicistisch plein vormt de overgang waar ze door de aanplanting van Carpinus beiden aanwezig zijn. In deze overgang kunnen (soms meer kleurrijke) episodes worden aangehaald: de Gingko aan de botermarkt, nieuwe Malus (peer) aan de nieuwe toegang tot Kruidtuin, de platanen op de Vijfhoek...

- paaltjes
- metalen paaltjes
- fietstalling

Minimaal meubilair

Ons voorstel is gebaseerd op het vermijden van de publieke ruimte te overladen met meubilair. De niveauverschillen langs de vliet wordt een lange houten bank, de volumes op het neoclassicistisch plein worden geëquipeerd met banken en fietsenstallingen en ook de bomengroepen kunnen plaats geven aan banken en fietsen. De idee is om steeds kleine, maar complexe 'thema's' te ontwikkelen waarbinnen geen object alleen staat, maar altijd deel uitmaakt van een verhaal

De kunst van licht

Verlichting is een cruciaal deel van het project en het moet omgaan met de verschillende lichtstrategieën in het stadscentrum. Ons voorstel is opgebouwd uit drie algemene ideeën met het doel licht te waarderen zonder de aanwezigheid en variatie van de armaturen te overdrijven.

De eerste strategie bundelt de functionele verlichting die bevestigd wordt op de gevels om de verticale elementen te vermijden. De bestaande verlichting aan gevel in metaal en glas moet voorzien worden van energie besparende lampen, maar kan worden behouden.

De tweede strategie ligt in de aanstraling van interessante en monumentale gevels van onderen. Onder andere de twee volumes op het neoclassicistische plein worden zo twee lantaarns die vanop de Bruul zichtbaar worden alsook voor de automobilisten die richting parking en tunnel rijden.

De derde strategie is een antwoord op de lichtkwaliteit van de ruimte en op het verzoek kunst bij de publieke ruimte te betrekken. Sinds enkele jaren concentreren steden zoals Lyon, Turijn, Madrid en vele andere hun inspanningen op het lichtlandschap waarbij vaak artiesten worden betrokken die bijdragen met efemere of stabiele ingrepen. Niet zoals het alom bekende voorbeeld van Lyon, interessant, maar te waardevol en scenografisch, stellen we voor te werken met eerder kleine interventies die de episodes en de transversale diepte van de Bruul leesbaar maken: naar de vlieten, of naar de interne tuinen. Langs het water kunnen we een lange lijn van lumineuze druppels maken die de overgang van mozaïekeien naar hout aankondigen; in de tuinen en hoven zien we naar het voorbeeld van enkele artistieke ingrepen in Madrid, opgelicht 'gras'. In ons voorstel is licht het functioneel antwoord op veiligheid, waardering van patrimonium en op de nodige artistieke expressie in de context van meer efemere en stabiele ingrepen.

Luzinterruptus projet

Proces en participatie

Wij zouden een specifiek proces willen doorlopen die volledig geïntegreerd verloopt. Dit wil zeggen dat in elke fase in het proces er een zekere inbreng is van de bepalende partners in het ontwerp: de Stad Mechelen, zijn bewoners, de verschillende administraties en nutsmaatschappijen, de ontwerpers van de aangrenzende en overlappende projecten... Op die manier is een ontwerp niet alleen stedenbouwkundig kwalitatief, maar ook uitvoerbaar en gedragen door iedereen.

Vanaf de eerste fase worden de aspecten van uitvoerbaarheid betrokken bij het ontwerp: budget, politiek, operationele kader. Op die manier doorloopt het project op vlak van programma en invulling een reeks varianten, scenarios, die de inhoud en de tot stand bringing onderzoeken.

Het merendeel van het project zal worden georganiseerd aan de hand van werksessies met de betrokken actoren. Zo bijvoorbeeld de stedelijke administratie als constante en opdrachtgever, of de ontwerpers van de parking ter afstemming van de komma en de lijn op het neoclassicistisch plein. Deze verschillende overleggen zullen interdisciplinair zijn zodat ieder zijn bijdrage kan leveren tot de uitvoeringsopties. De overleggen worden met een bepaalde intensieve frequentie gehouden om de dynamiek en vooruitgang in het project te houden, deze zijn maximaal maandelijks en afhankelijk van de thematieken op het programma ook tweewekelijks.

De participatie van de Mechelaar moet een specifieke invulling krijgen. Het is belangrijk dat er van bij het begin van het project een zekere reflectie bestaat rond het ontwerp van de as en dat er ook met de inwoners een dynamiek ontstaat. Concreet betekent dit dat we een aantal verbeeldende sessies kunnen organiseren waarbij de bevolking in een rechtstreeks contact, op de site, gevraagd wordt hun perceptie of wens tot perceptie van de ruimte weer te geven. Enerzijds via de misschien eerder klassieke 'teken je eigen ontwerp' waarin de bewoner actief kan meedenken over de toekomst van de verbindingsas, maar anderzijds wordt de Mechelaar ook aangesproken op zijn verbeelding. Zo kunnen we bijvoorbeeld een hele reeks van duidelijke en interessante referenties meegeven als mogelijke toekomst met de vraag deze een rangorde te geven en er kort bij te vermelden waarom een scenario, een verbeelding, een referentie al dan niet goed scoorde.

Op die manier kan een project gereconstrueerd worden dat de basisprincipes van het ontwerp niet verlaat, maar naar de verbeelden van de Mechelaar toegroeit. Op die manier worden ook de conflicten zichtbaar en kan beter in kaart gebracht worden welke keuzes er onvermijdelijk ergens gemaakt gaan moeten worden: verharding of groenzone, vliet of geen vliet (vliet!)...

Het is belangrijk dat dit proces op een goede manier gestroomlijnd wordt, binnen de klassieke fases van een project:

- Schetsontwerp
 - Opmerkingen op het wedstrijdontwerp, voornamelijk met de opdrachtgever en Vlaams Bouwmeester.
 - Identificatie van de scenario's en vormgeving van de participatie met de Mechelaar
 - Organisatie van het participatiemoment
 - Opmaak van synthesesedocument rond participatie
- Voorontwerp (iteratief proces dat richting definitief ontwerp evolueert)
 - Extractie van de nodige elementen uit het participatieproces, conflicten, keuzes...
 - Eerste voorlegging richting finaal ontwerp, tweede voorlegging...
 - Contacten met de nodige technische administraties
- Definitief Ontwerp
 - Afwerking en technische detaillering van het project
- Aanbesteding, uitvoering

